Харківська державна академія дизайну та мистецтв
Факультет «дизайн архітектурно-ландшафтного середовища»
Кафедра «дизайн середовища»

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙНУ ІНТЕР’ЄРІВ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ ДЛЯ ОНКОЛОГІЧНО ХВОРИХ

Каткова Ірина Ігорівна

Кваліфікаційна робота на здобуття СВО «Магістр»
Зі спеціальності 022 Дизайн
ОПП «Дизайн архітектурно-ландшафтного середовища»

Науковий керівник: **Кривуц Світлана Василівна**
кандидат мистецтвознавства, завідувач кафедри
«Дизайн середовища», доцент
Харків 2024

Кваліфікаційна робота на здобуття СВО «Магістр» зі спеціальності 022 Дизайн ОПП «Дизайн архітектурно-ландшафтного середовища»
за темою: «Принципи формування дизайну інтер'єрів реабілітаційних центрів для онкологічно хворих»

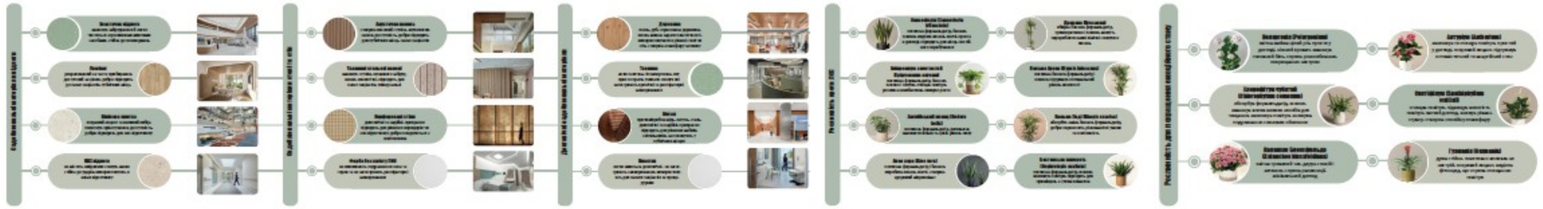

План палати пацієнтів М лінійний

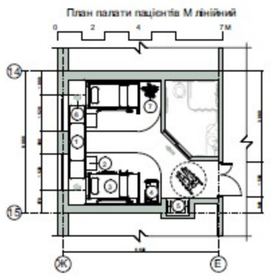

Експлікація до палати пацієнта:

1. Ліжко з вбудованими модулями для сидіння
2. Прикроватна тумба
3. Маленьке бічне столешня
4. Крісло для медсестер
5. Шафа для одягу
6. Електричні розетки
7. Пальма в Арека

Експлікація до вестибюлю:

1. Диван модульний "Modo Series" № 2R
2. Диван модульний "Modo Series" № 9
3. Журнальний столик 600×600 мм
4. Кавовий столик 600×600 мм
5. Обідній ресепшн
6. Монітор
7. Ялина в горщик "Аршавсті"
8. Світло
9. Фікус Бенджаміна
10. Пальма Пері
11. Орхідея фаленопсис
12. Світильники

План вестибюлю М 1:100

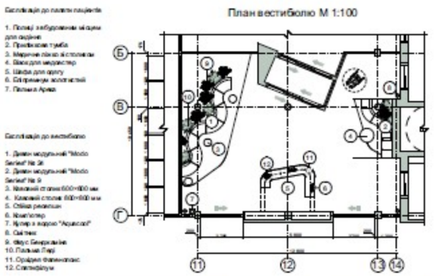

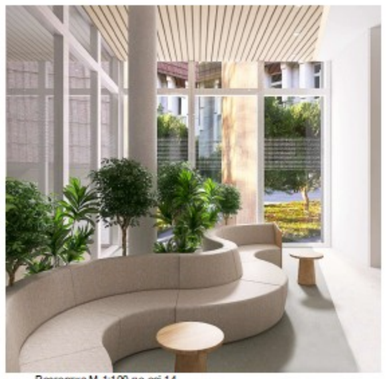

Розгортка М 1:100 по осі Г

Розгортка М 1:100 по осі 11

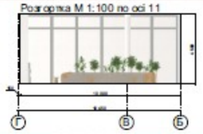

Розгортка М 1:100 по осі Б

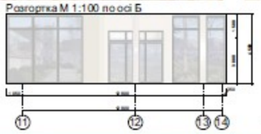

Розгортка М 1:100 по осі 14

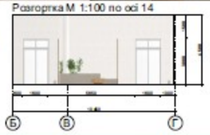

Розгортка М 1:75 по осі 15

Розгортка М 1:75 по осі Ж

Розгортка М 1:75 по осі 14

Розгортка М 1:75 по осі Е

Х·Д·А·Д·М

Студентка:
Каткова Ірина Ігорівна

Керівник:
кандидат мистецтвознавства,
доцент
Кривуц Світлана Василівна

У процесі проектування дизайну палати пацієнтів пропонується застосовувати принцип «цілющого середовища», спираючись на його основні фактори. В інтер'єрі палати пацієнтів та вестибюлю будуть застосовані кольорові акценти та поділи для поліпшення орієнтації в просторі, модульні меблі та перегородки, а також системи опалення та освітлення які регулюються. З боку формотворення пропонується інтегрувати в рішення інтер'єру вестибюлю та палат пацієнтів пластичні форми. В обидвох інтер'єрах запропоновано використання закруглених елементів меблів, стін та підвісних конструкцій. В інтер'єрі палати пацієнтів та вестибюлю можна застосувати різні сценарії штучного освітлення. Метапроекту - створити комфортне середовище для палати пацієнтів реабілітаційних центрів для онкохворих. При проектуванні палати пацієнтів пропонується використовувати округлені та пластичні форми, що відповідає принципу доступності та принципу близькості й надасть інтер'єру більш спокійної атмосфери. Концепція ґрунтується також на принципі поступового занурення, що спрямовує більшій виразливості рішення. При підборі матеріалів слід враховувати такі фактори: інфекційний контроль, довговічність, ремонтопридатність, екологічність, ергономічність, естетичність. Окремо від матеріалів слід враховувати психологію кольору. Нейтральні та більш холодні тони, як правило, викликають відчуття спокою, що робить їх підходящими для рішення дизайну палати. Включення натуральних матеріалів і ім робіт, що нагадують дерево, деталей з матеріалів також можна спрямити - вроджену прагненню зв'язатися з природою.

АКТУАЛЬНІСТЬ

Останнім часом актуальним постає питання планування реабілітаційних центрів для онкохворих. За точними оцінками досліджень, тільки за 2022 р. у Європі захворюваність населення складала 22,4%. Поступово лікування раку, яке раніше було зосереджено тільки на хворобі – стає зосередженим на пацієнті. Відповідно до аналізу наукових досліджень як архітектура, так і інтер’єр можуть позитивно впливати на одужання онкологічно хворих пацієнтів. Таким чином, продумане планування інтер’єру для подібних реабілітаційних центрів стало важливою частиною процесу лікування.

Мета дослідження: встановити дизайнерські принципи для створення комфортного середовища реабілітаційних центрів для онкохворих.

Об’єкт дослідження. Дизайн інтер’єрів реабілітаційних центрів для онкохворих.

Предмет дослідження. Принципи та засоби щодо створення дизайну комфортного середовища інтер’єрів лікарень.

ЗАВДАННЯ

- Вивчити закордонний досвід формування дизайну реабілітаційних центрів для онкологічно хворих;
- Систематизувати дизайнерські принципи при плануванні реабілітаційних центрів для онкохворих;
- Розробити класифікацію дизайнерських засобів, що мають позитивний психологічний вплив на хворих;
- Надати методичні рекомендації щодо застосування певних дизайнерських засобів у середовищі лікарняних закладів для онкохворих;
- Запропонувати проєктну пропозицію.

МЕТОДИ

В рамках дослідження було застосовано комплекс теоретичних та емпіричних методів, які дозволили досягти поставленої мети та завдань. Методологічною основою дослідження стали **історичний** та **системний підходи**.

Табл.Б.2.1.1. Принцип «цілющого середовища» в дизайні інтер’єрів реабілітаційних центрів для онкохворих

Цілюще середовище

Кольорова гама

Колір може впливати на психологічний стан людини. Правильно підібрана гама може зменшити стрес та тривожність у пацієнта

Реакції організму

Слід створити середовище, яке не викликає алергічної реакції, легко прибирається. Для підвищення якості повітря рекомендовано застосовувати рослинність

Матеріали

Рекомендовано використати матеріали, що не викликають жодного дискомфорту та натуральні матеріали для покращення психоемоційного стану пацієнта

Адаптивність

Інтер’єр за плануванням має бути не тільки комфортним, але й функціональним, простим у використанні, бути здатним до трансформації

Інтуїтивна навігація

Рекомендовано звернути увагу на: циркуляцію та організацію простору, елементи що спрощують пошук шляхів для пацієнтів

Зв'язок з природою

Для покращення емоційного стану онкохворих пацієнтів рекомендується використовувати метод в якому інтер’єр наближається до природного середовища

Органи чуття

При плануванні інтер’єру для реабілітаційного центру слід стимулювати та задовольняти всі органи чуття пацієнта

Освітлення

Рекомендовано збільшити кількість природного освітлення, використовувати різні сценарії штучного освітлення

Формоутворення

При плануванні інтер’єрів потрібно застосовувати вигнуті лінії, округлі форми які б надавали відчуття природності

Табл.Б.2.1.2. Види рослин, які можна використовувати для очищення повітря від летючих органічних сполук та інших шкідливих хімічних речовин

Рослинність проти ЛОС

Сансевісрія (Sansevieria trifasciata)
поглинає формальдегід, бензол, ксилол, виділяє кисень вночі, проста в догляді, підходить для місць постій-ного перебування

Драцена (Dracaena)
вбирає бензол, формальдегід, трихлоретилен і ксилол, можуть переробляти важкі хімічні сполуки в кисень

Епіпремнум золотистий (Epipremnum aureum)
поглинає формальдегід, бензол, ксилол і толуол, очищає повітря, рослина невибаглива, швидко росте

Пальма Арека (Dypsis lutescens)
поглинає бензол, формальдегід і ксилол, підтримує оптимальний рівень вологості

Англійський плющ (Hedera helix)
поглинає формальдегід, допомагає зменшити кількість цвілі, рівень пилу

Пальма Леді (Rhapis excelsa)
абсорбує аміак, бензол, формальдегід, добре переносить різноманітні умови та освітленість

Алое вера (Aloe vera)
поглинає формальдегід і бензол, виробляє кисень вночі, створює здоровий мікроклімат

Бостонська папороть (Nephrolepis exaltata)
поглинає формальдегід, ксилол, зволожує повітря, підходить для приміщень з сухим кліматом

Табл.Б.2.1.3. Види рослин, які можна використовувати для покращення психоемоційного стану пацієнта

Рослинність для покращення емоційного стану

Пеларгонія (Pelargonium)
квітне майже цілий рік, проста у догляді, ніжний аромат, зменшує головний біль, сприяє розслабленню, покращенню настрою

Антуріум (Anthurium)
зволожує та очищує повітря, простий у догляді, яскравий акцент, підтримує оптимістичний та енергійний стан

Хлорофітум чубатий (Chlorophytum comosum)
абсорбує формальдегід, ксилол, зменшує вплив важких засобів для чищення, зволожує повітря, знижує подразнення слизових оболонок

Спатіфілум (Spathiphyllum wallisii)
очищає повітря, підвищує вологість повітря, легкий догляд, знижує рівень стресу, створює спокійну атмосферу

Каланхое Блоссфельда (Kalanchoe blossfeldiana)
квітне тривалий час, дарує спокій і затишок, сприяє релаксації, мінімальний догляд

Гузманія (Guzmania)
дуже стійка, позитивно впливає на настрій, яскравий акцент, виділяє фітонцид, що сприяє очищенню повітря

Табл.Б.2.1.4. Стійкі до забруднень оздоблювальні матеріали для підлоги

Оздоблювальні матеріали підлоги

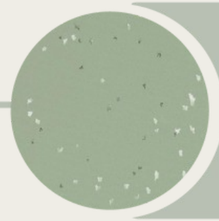

Еластична підлога
зменшує забруднення й легко чиститься агресивними миючими засобами, стійка до пошкоджень

Ламінат
розрахований на часте прибирання, доступний за ціною, добре підходить до палат пацієнтів, публічних місць

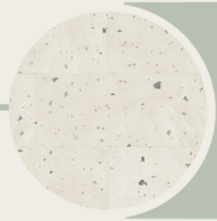

Вінілова плитка
яскравий акцент та великий вибір, полегшує орієнтування, доступність, добре підходить для зон відпочинку

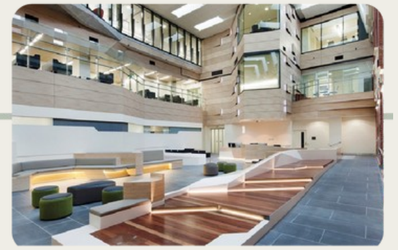

ПВХ підлога
не містить шкідливих сполук, менш стійка до ударів, використовують в зонах відпочинку

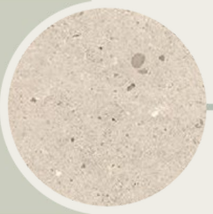

Табл.Б.2.1.5. Оздоблювальні матеріали стін та стелі, акустичні панелі

Оздоблювальні матеріали стелі та стін

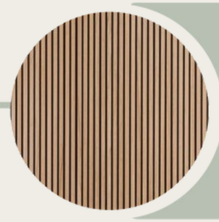

Акустична панель
створює високий ступінь звукопоглинання, доступність, добре підходить для публічних місць, палат пацієнтів

Тканинні стельові панелі
зменшує ступінь шумового забруднення, екологічні, підходять для палат пацієнтів, універсальні

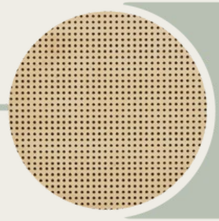

Перфоровані стіни
довговічні та надійні, прекрасно підходять для рішення коридорів чи зон відпочинку, добре поєднуються з освітленням

Фарба без вмісту ЛОС
не викликають подразнення носа та горла та не загострюють респіраторні захворювання

Табл.Б.2.1.6. Довговічні оздоблювальні матеріали

Довговічні оздоблювальні матеріали

Деревина
ясень, дуб, спресована деревина, шпон, можна задати пластичності, використовувати в рішені стелі чи стін, створює атмосферу затишку

Тканина
антистатична, гіпоалергенна, яку просто прати, уникати сполук які загострюють хронічні та респіраторні захворювання

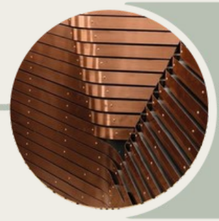

Метал
протимікробна мідь, латунь, сталь, довговічні та надійні, прекрасно підходять для рішення меблів, світильників, застосовують у публічних місцях

Пластик
легко миються, довговічні, не загострюють захворювання, використовують для палати пацієнтів та процедурних

ПРОЄКТНА ПРОПОЗИЦІЯ

План вестибюлю М 1:100

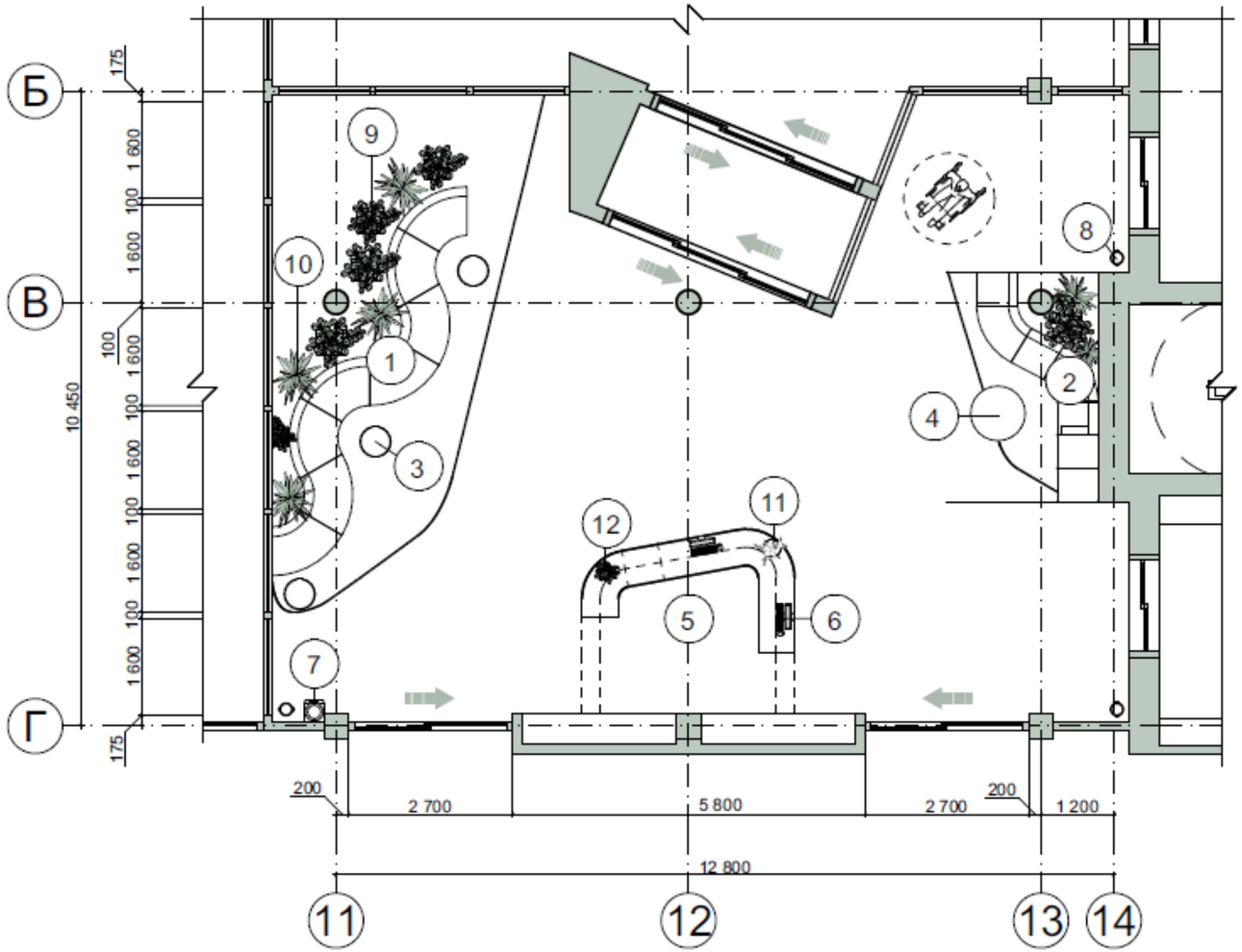

Експлікація до вестибюлю

1. Диван модульний "Modo Series" № 24
2. Диван модульний "Modo Series" № 9
3. Кавовий столик 600×600 мм
4. Кавовий столик 800×800 мм
5. Стійка ресепшн
6. Комп'ютер
7. Кулер з водою "Aquacool"
8. Смітник
9. Фікус Бенджаміна
10. Пальма Леді
11. Орхідея Фаленопсис
12. Спатифілум

ВИХІДНІ ДАНІ

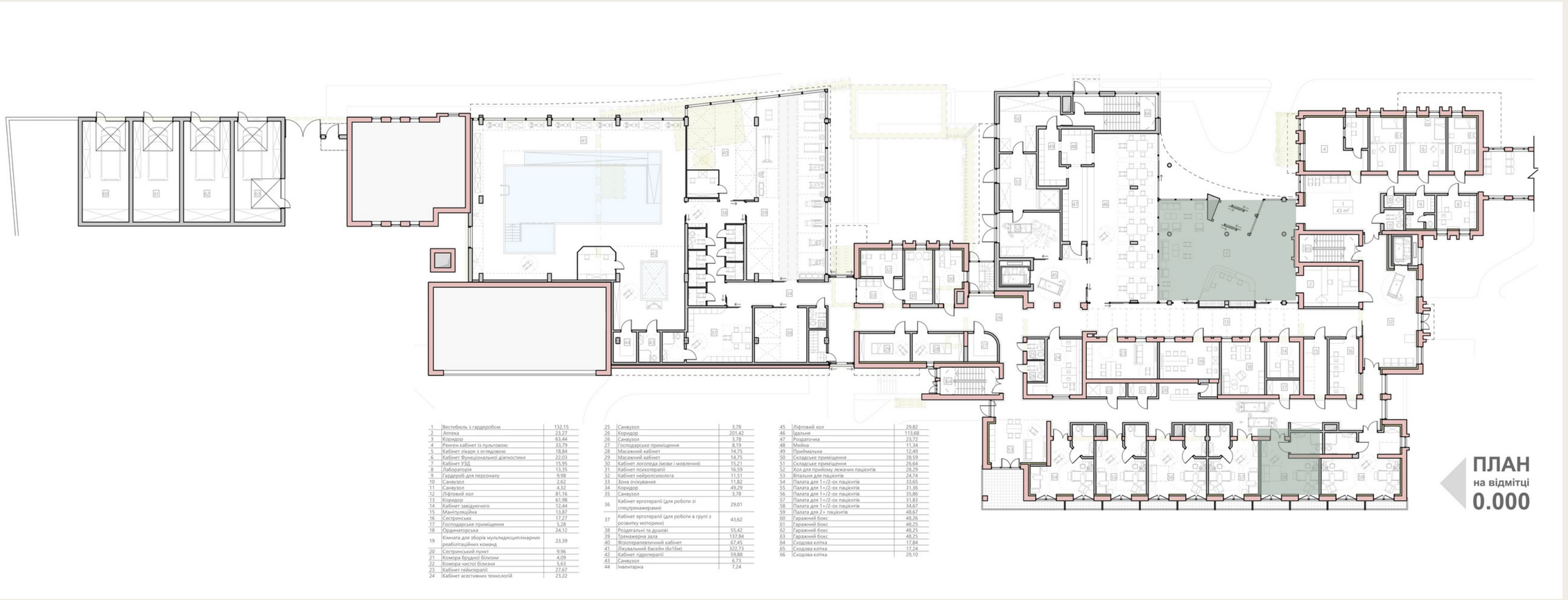

1	Вестибюль з гардеробом	132,15
2	Аптека	23,27
3	Коридор	63,44
4	Рентген кабінет із пультовою	33,79
5	Кабінет лікаря з оглядовою	18,84
6	Кабінет Функціональної діагностики	22,03
7	Кабінет УЗД	15,95
8	Лабораторія	13,35
9	Гардероб для персоналу	9,98
10	Санвузол	2,62
11	Санвузол	4,32
12	Ліфтовий хол	81,16
13	Коридор	61,98
14	Кабінет завідуючого	12,44
15	Маніпуляційна	13,87
16	Сестринська	17,27
17	Господарське приміщення	5,28
18	Ординаторська	24,12
19	Кімната для зборів мультидисциплінарних реабілітаційних команд	23,39
20	Сестринський пункт	9,96
21	Комора брудної білизни	4,09
22	Комора чистої білизни	5,63
23	Кабінет гейтерапії	27,67
24	Кабінет асистивних технологій	23,22
25	Санвузол	3,78
26	Коридор	201,42
26	Санвузол	3,78
27	Господарське приміщення	8,19
28	Масажний кабінет	14,75
29	Масажний кабінет	14,75
30	Кабінет логопеда (мови і мовлення)	15,21
31	Кабінет психотерапії	16,59
32	Кабінет нейропсихолога	11,51
33	Зона очікування	11,82
34	Коридор	49,29
35	Санвузол	3,78
36	Кабінет ерготерапії (для роботи зі спецтренажерами)	29,01
37	Кабінет ерготерапії (для роботи в групі з розвитку моторики)	43,62
38	Роздягальні та душові	55,42
39	Тренажерна зала	137,84
40	Фізіотерапевтичний кабінет	67,45
41	Лікувальний басейн (6х16м)	322,73
42	Кабінет гідротерапії	59,88
43	Санвузол	6,73
44	Інвентарна	7,24
45	Ліфтовий хол	29,82
46	Їдальня	113,68
47	Роздаточна	23,72
48	Мийна	11,34
49	Приймальна	12,49
50	Складське приміщення	28,59
51	Складське приміщення	26,64
52	Хол для прийому лежачих пацієнтів	28,29
53	Вітальня для пацієнтів	24,74
54	Палата для 1+/2-ох пацієнтів	33,65
55	Палата для 1+/2-ох пацієнтів	31,86
56	Палата для 1+/2-ох пацієнтів	35,86
57	Палата для 1+/2-ох пацієнтів	31,83
58	Палата для 1+/2-ох пацієнтів	34,67
59	Палата для 2+ пацієнтів	48,67
60	Гаражний бокс	48,26
61	Гаражний бокс	48,25
62	Гаражний бокс	48,25
63	Гаражний бокс	48,25
64	Сходова клітка	17,84
65	Сходова клітка	17,24
66	Сходова клітка	29,10

ПЛАН
на відмітці
0.000

Обрані приміщення

ВЕСТИБЮЛЬ

ВЕСТИБЮЛЬ

ВЕСТИБЮЛЬ

ПРОЄКТНА ПРОПОЗИЦІЯ

Експлікація до палати пацієнтів

1. Полиці з вбудованим місцем для сидіння
2. Приліжкова тумба
3. Медичне ліжко зі столиком
4. Візок для медсестер
5. Шафа для одягу
6. Епіпремнум золотистий
7. Пальма Арека

ПАЛАТА ПАЦІЄНТІВ

ПАЛАТА ПАЦІЄНТІВ

ПАЛАТА ПАЦІЄНТІВ

ПАЛАТА ПАЦІЄНТІВ

ПАЛАТА ПАЦІЄНТІВ

ПАЛАТА ПАЦІЄНТІВ

ВИСНОВКИ

- В ході дослідження визначено, що дизайн інтер’єрів реабілітаційних центрів для онкохворих є важливим фактором у процесі відновлення пацієнтів. Дизайн повинен враховувати фізичні, психологічні та соціальні аспекти перебування пацієнтів у реабілітаційному центрі. Поєднання соціально-комунікативного, психологічного та екологічного підходів сприяє створенню середовища, яке допомагає зменшити рівень стресу та покращити якість життя пацієнтів.
- В дослідженні було доведено, що застосування принципу «цілющого середовища» позитивно впливає на психоемоційний стан пацієнтів.
- Принцип безпеки є найважливішим фактором, що допомагає зменшити стресові ситуації під час пересування пацієнтів. Ключовим завданням є запобігання падінням, забезпечення вільного пересування пацієнтів.
- Комплексний аналіз закордонних реабілітаційних центрів продемонстрував, що вдало поєднані функціональні й естетичні аспекти дизайну покращують результати лікування й підвищують задоволеність пацієнтів. Отже, результати дослідження вказують на те, що продуманий дизайн реабілітаційних центрів для онкохворих є важливим елементом комплексного підходу до лікування, сприяє швидшому одужанню й підвищенню рівня задоволеності пацієнтів.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

ТЕЗИ ДЛЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

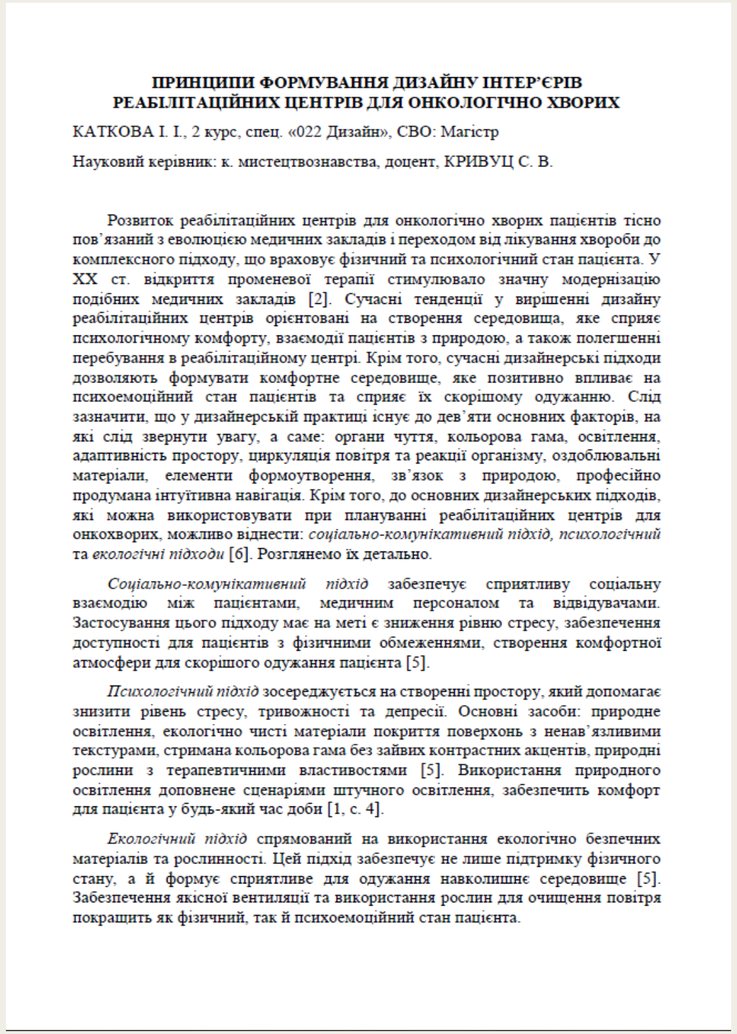

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ ДЛЯ ОНКОЛОГІЧНО ХВОРИХ

КАТКОВА І. І., 2 курс, спец. «022 Дизайн», СВО: Магістр

Науковий керівник: к. мистецтвознавства, доцент, КРИВУЦ С. В.

Розвиток реабілітаційних центрів для онкологічно хворих пацієнтів тісно пов'язаний з еволюцією медичних закладів і переходом від лікування хвороби до комплексного підходу, що враховує фізичний та психологічний стан пацієнта. У XX ст. відкриття променевої терапії стимулювало значну модернізацію подібних медичних закладів [2]. Сучасні тенденції у вирішенні дизайну реабілітаційних центрів орієнтовані на створення середовища, яке сприяє психологічному комфорту, взаємодії пацієнтів з природою, а також полегшенні перебування в реабілітаційному центрі. Крім того, сучасні дизайнерські підходи дозволяють формувати комфортне середовище, яке позитивно впливає на психоемоційний стан пацієнтів та сприяє їх скорішому одужанню. Слід зазначити, що у дизайнерській практиці існує до дев'яти основних факторів, на які слід звернути увагу, а саме: органи чуття, кольорова гама, освітлення, адаптивність простору, циркуляція повітря та реакції організму, оздоблювальні матеріали, елементи формоутворення, зв'язок з природою, професійно продумана інтуїтивна навігація. Крім того, до основних дизайнерських підходів, які можна використовувати при плануванні реабілітаційних центрів для онкохворих, можливо віднести: *соціально-комунікативний підхід, психологічний* та *екологічні підходи* [6]. Розглянемо їх детально.

Соціально-комунікативний підхід забезпечує сприятливу соціальну взаємодію між пацієнтами, медичним персоналом та відвідувачами. Застосування цього підходу має на меті є зниження рівню стресу, забезпечення доступності для пацієнтів з фізичними обмеженнями, створення комфортної атмосфери для скорішого одужання пацієнта [5].

Психологічний підхід зосереджується на створенні простору, який допомагає знизити рівень стресу, тривожності та депресії. Основні засоби: природне освітлення, екологічно чисті матеріали покриття поверхонь з ненав'язливими текстурами, стримана кольорова гама без зайвих контрастних акцентів, природні рослини з терапевтичними властивостями [5]. Використання природного освітлення доповнене сценаріями штучного освітлення, забезпечить комфорт для пацієнта у будь-який час доби [1, с. 4].

Екологічний підхід спрямований на використання екологічно безпечних матеріалів та рослинності. Цей підхід забезпечує не лише підтримку фізичного стану, а й формує сприятливе для одужання навколишнє середовище [5]. Забезпечення якісної вентиляції та використання рослин для очищення повітря покращить як фізичний, так й психоемоційний стан пацієнта.

II Науково-практична конференція здобувачів вищої освіти «Сучасний мистецький дискурс очима молодих науковців» 26 листопада 2024